

*) Henvendelse modtaget fra IT-politisk forening og Prosa

13-06-03

Til Folketingets Udvalg for Videnskab og Teknologi, Erhvervsudvalg samt Europaudvalg

Videnskabsministeren svarede fornyeligt på spørgsmål nummer 28 fra Udvalget for Videnskab og Teknologi omkring intellektuelle rettigheder til XML-formatet dokform. [1] Dokform er det elektroniske format som man planlægger at det offentlige Danmark fremover skal anvende til elektroniske dokumenter. [2]

IT-Politisk Forening og PROSA bemærker at ministeren er opmærksom på de farer der er ved det offentliges afhængighed af standarder hvis brug begrænses af intellektuelle rettigheder. Vi skal henlede opmærksomheden på at denne afhængighed kan blive langt mere afgørende i fremtiden fordi meget tyder på at i løbet af få år skal PC'ens software godkendes over internettet for at kunne få adgang til data. IT-Politisk Forening og PROSA bemærker også at ministeren er opmærksom på at det danske XML projekt gennem internationalt samarbejde i videst muligt omfang bør undgå en sådan afhængighed. Der er imidlertid også behov for at ministeren i international sammenhæng tager initiativer med henblik på at undgå det offentliges afhængighed af de såkaldte de facto standarder hvis brug begrænses af intellektuelle rettigheder.

I sit svar skriver ministeren: "Det danske XML projekt accepterer i videst muligt omfang kun XML anvendelse, der er godkendt af internationale standardiseringsfora så som W3C, Dublin Core og OASIS, og det forventes derfor ikke at der vil blive pålagt begrænsninger i det offentliges udveksling af XML-baseret data pga. intellektuelle rettigheder e.l."

Vi finder det overordentligt vigtigt at der i det offentlige anvendes formater der er godkendt af internationale standardiseringsfora, frem for de lukkede proprietære filformater der har karakteriseret det offentlige hidtil. Internationalt arbejde - ikke mindst i EU-sammenhæng - for at fremme brug af åbne og fri standarder er uhyre vigtigt.

Der er imidlertid ingen af de af ministeren nævnte standardiseringsfora der giver garantier for at implementationen af deres standarder ikke krænker tredieparts patenter eller copyright.

Dette gælder W3C [3], Dublin Core Metadata Initiativet [4] og OASIS.

OASIS formulerer det på følgende vis [5]:

"OASIS takes no position regarding the validity or scope of any intellectual property or other rights that might be claimed to pertain to the implementation or use of the technology described in this document or the extent to which any license under such rights might or might not be available; neither does it represent that it has made any effort to identify any such rights."

OASIS accepterer at brugen af standarden kræver patentlicens under "åbent specificerede, fornuftige og ikke-diskriminerende betingelser", med andre ord samme betingelser skal være gyldige for alle.

Dublin Core Metadata Initiativet erklærer endvidere eksplicit at de ikke garanterer for at deres formater er fri for intellektuelle rettigheder:

"8. Limitation on Warranties: [...] as to documents and graphics published on this site, DCMI makes no representation or warranty that the contents of such document or graphics are free from error or suitable for any purpose; nor that implementation of such contents will not infringe any third party patents, copyrights, trademarks or other rights." [6]

Det er altså en tvivlsom påstand når Videnskabsminister Helge Sander i sit svar skriver følgende:

"Det er Videnskabsministeriets opfattelse at disse patenter og patentansøgninger på formater ikke vil have indflydelse på det arbejde der udføres i regi af de internationale standardiseringsfora, og dermed heller ikke på XML projektets anbefalinger."

De fleste af internettets standarder har hidtil kunne udnyttes frit og gratis - der er dog undtagelser f.eks. de i USA og dele af Europa patenterede formater GIF (billeder) og MP3 (lyd). Begge formater bruges på videnskabsministeriets hjemmeside. W3C, organisationen bag www, foreslog august 2001 at www's fælles standarder fremover gerne måtte være patenterede. [7] Forslaget rejste kraftige protester og er

nu ændret således at standarder der vedtages af W3C skal kunne bruges frit og gratis på internettet. Men samme standarders brug på andre områder, f.eks. på intranet, behøver dog ikke være fri og gratis. [8] En af W3C vedtagne patenteret standard kan således tvinge udviklerne af programmer der har et internet interface til at underlægge sig licensbetingelserne på den del der ikke direkte angår internettet. [9]

Det skal også understreges at patenter på de standarder det offentlige kommer til at anvende, kan forhindre borgere og myndigheder i at anvende open source software. Den mest anvendte Open Source licens, GNU General Public License, tillader kun distribution af Open Source programmer hvis brug og videre distribution af programmet er tilladt uden krænkelse af patenter (dvs. patenter er licenseret royalty-frit til alle) [10].

Det er afgørende at informationsudvekslingen mellem borger, virksomhed og det offentlige udelukkende anvender åbne og frie standarder som ikke tvinger borgere eller myndigheder til at anvende programmel fra bestemte leverandører. På den baggrund ville IT-politisk forening og PROSA gerne vide om ministeren vil arbejde for, nationalt såvel som internationalt, at der udarbejdes frie og åbne standarder til brug inden for det offentlige og mellem det offentlige og borgerne.

Med venlig hilsen

IT-politisk forening v/Flemming Bjerke, formand.

Tlf. 4640 9102 E-mail: bestyrelsen@it-pol.dk

PROSA v/Peter Ussing, formand.

Tlf. 3336 4141 E-mail: pus@prosa.dk

www.softwarepatenter.dk v/Carsten Svaneborg, kontakt.

E-mail: svanebor@mpip-mainz.mpg.de

[1] http://www.ft.dk/Samling/20021/udvbiilag/UVT/Almdel_bilag252.htm

[2] <http://www.oio.dk/XML/standardisering/dokform>

[3] http://www.w3.org/Consortium/Legal/2002/ipr-notice-20021231#Legal_Disclaimer

- [4] <http://dublincore.org/about/copyright/#liability>
- [5] <http://www.oasis-open.org/who/intellectualproperty.php>
- [6] <http://dublincore.org/about/copyright/#liability>
- [7] <http://www.w3.org/TR/2001/WD-patent-policy-20010816/>
- [8] <http://www.w3.org/TR/patent-policy/#sec-Requirements>
- [9] <http://www.fsf.org/philosophy/w3c-patent.html>
- [10] <http://www.fsf.org/licenses/gpl.html>